

PLÁNETURNAR EFTIR GUSTAV HOLST

ÆVINTÝRI
SÓLKERFISINS

— STJÖRNU-SÆVAR & SINFÓNÍUHLJÓMSVEIT NORÐURLANDS —

VIÐ FÆRUM SÓLKERFIÐ OKKAR INN Í HOF MEÐ GLÆSILEGUM
FJÖLSKYLDUTÓNLEIKUM ÞAR SEM EINSTAKT SÓNARSPIL, FRÓÐLEIKUR
OG TÓNLIST LÁTA ENGAN ÓSNORTIÐ!

18.FEBRÚAR 2024

ÁVARP

Hefur þú einhvern tímann horft til himins? Frá alda öðli hefur fólk horft aðdáunaraugum á himinhvolfið fyrir ofan okkur og velt fyrir sér undrunum sem þar leynast. Forfeður okkar tóku fljótt eftir því að fimm stjörnur skáru sig úr. Þær voru oftast bjartari en fastastjörnurnar og ferðuðust líka hægt og rólega yfir himinninn. Þess vegna voru þær kallaðar plánetur eða flakkarar.

Flakkar himinhvolfsins fengu nöfn guðanna. Sú sem geystist hraðast um himininn fékk nafn sendiboða guðanna, Merkúríus. Pléntan sem skein oftast skærast var réttilega nefnd Venus, eftir gyðju ástar og fegurðar. Blóðrauða plánetan var stríðsguðinn, sjálfur Mars. Stærsta plánetan, sem vakti næstum alltaf yfir jarðarbúum, var kölluð Júpíter, eftir æðsta guðinum. Sú sem fór hægst yfir var gulleit eins og korn og fékk því nafn landbúnaðar- og uppskerguðsins Satúrnusar. Þegar sjónaukinn kom til sögunnar fundust tvær aðrar plánetur. Úranus ber nafn himnaguðsins en Neptúnus nafn sjávarguðsins. Reyndar átti Úranus fyrst að heita Georg en það er önnur saga.

Pláneturnar eru gerólikar en gullfallegir og heillandi staðir. Á þeim leynast ótrúleg undur; heljarinnar stormar, hyl djúpir gígar, gljúfur og dalir og himinhá fjöll. Á þeim er ekki eitt stingandi strá, ekkert rennandi vatn, ekkert líf. Nema einni. Og þótt jarðarbúar hafi lokið fyrstu könnunarleiðöngurum sínum um pláneturnar eru þær enn sveipaðar mikilli dulúð. Við eigum enn ótalmargt ólært um systurhnetti okkar í geimnum.

Viltu koma með í ferðalag um heima og geima?

Sævar Helgi Bragason

EFNISSKRÁ

PLÁNETURNAR EFTIR GUSTAV HOLST

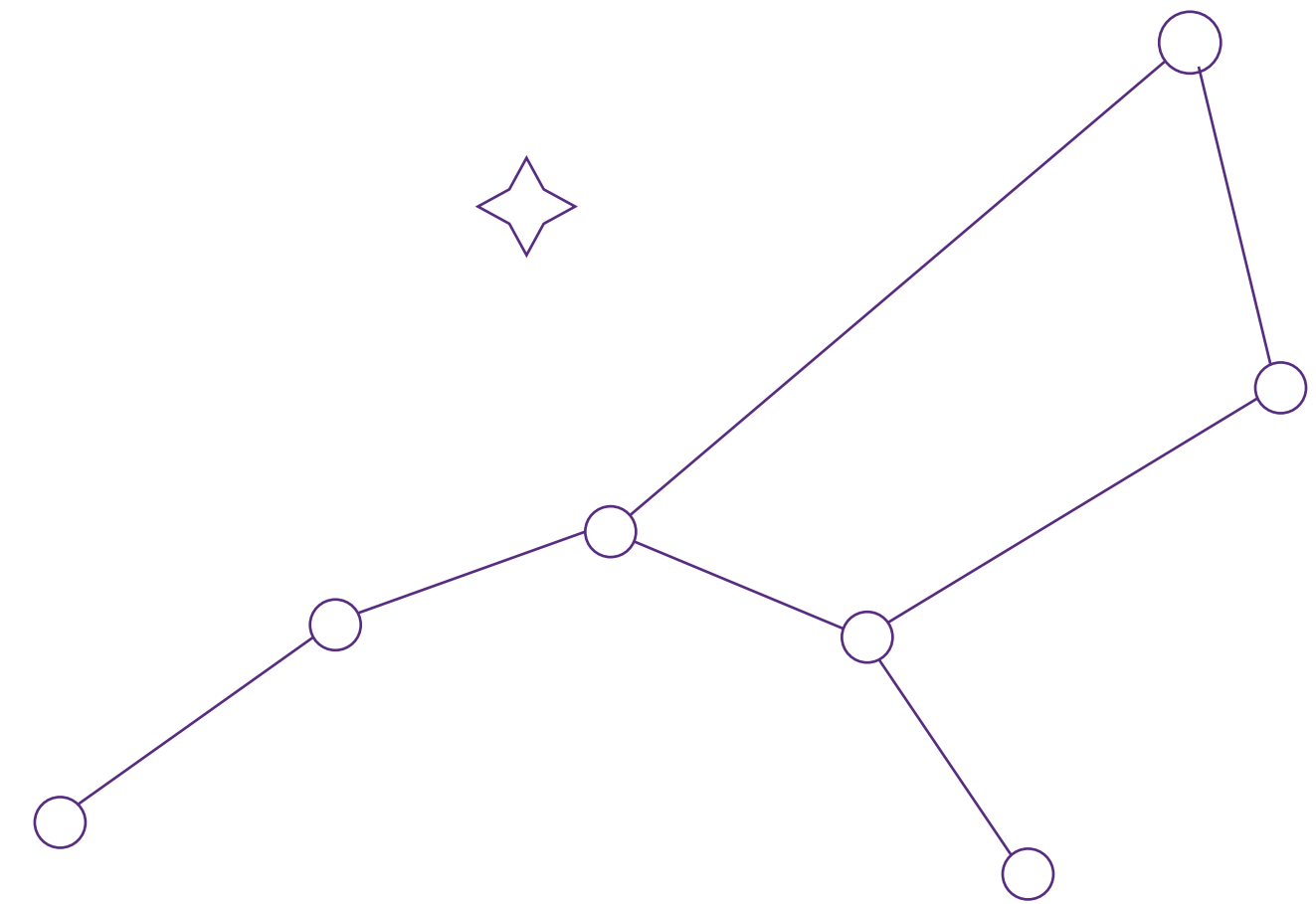
Tónskáld | Gustav Holst

Enska tónskáldið Gustav Theodore Holst fæddist inn í fjölskyldu tónlistarfólks þann 21. september árið 1874 í Cheltenham í Gloucestershire. Hann er þekktastur fyrir hljómsveitarsvítu sína, The Planets, og þótt hann hafi samið mörg önnur verk náði ekkert þeirra sambærilegum vinsældum og Pláneturnar.

Snemma varð ljóst að Holst myndi feta í fótspor fyrri kynslóða og leggja tónlistina fyrir sig. Þegar draumur hans um að verða píanóleikari varð úti vegna taugabólgu ákvað hann að stefna á feril sem tónskáld og stundaði nám við Royal College of Music undir handleiðslu Charles Villiers Stanford. Ýmsir höfðu áhrif á eintakan stíl Holst en mest þó Richard Wagner og Richard Strauss. Einnig ensku þjóðlögin og tónskáld á borð við Maurice Ravel sem urðu til þess að hann þróaði og betrumbætti stíl sinn.

Verk Holsts vöktu strax athygli en það var ekki fyrr en með velgengni Plánetanna, á fyrstu árunum eftir fyrri heimstyrjöldina, að hann hlaut alþjóðlega viðurkenningu. Sviðsljósið og athyglin átti ekki vel við hann þar sem hann vildi helst fá að vera í friði til að semja og kenna. Vinsældir hans dvínuðu því en engu að síður setti hann sín spor á feril fjölda yngri enskra tónskálda, til að mynda Edmund Rubbra, Michael Tippett og Benjamin Britten og auðvitað kvikmyndatónskáldið John Williams en tónlistin úr Star Wars var undir miklum áhrifum frá Plánetunum.

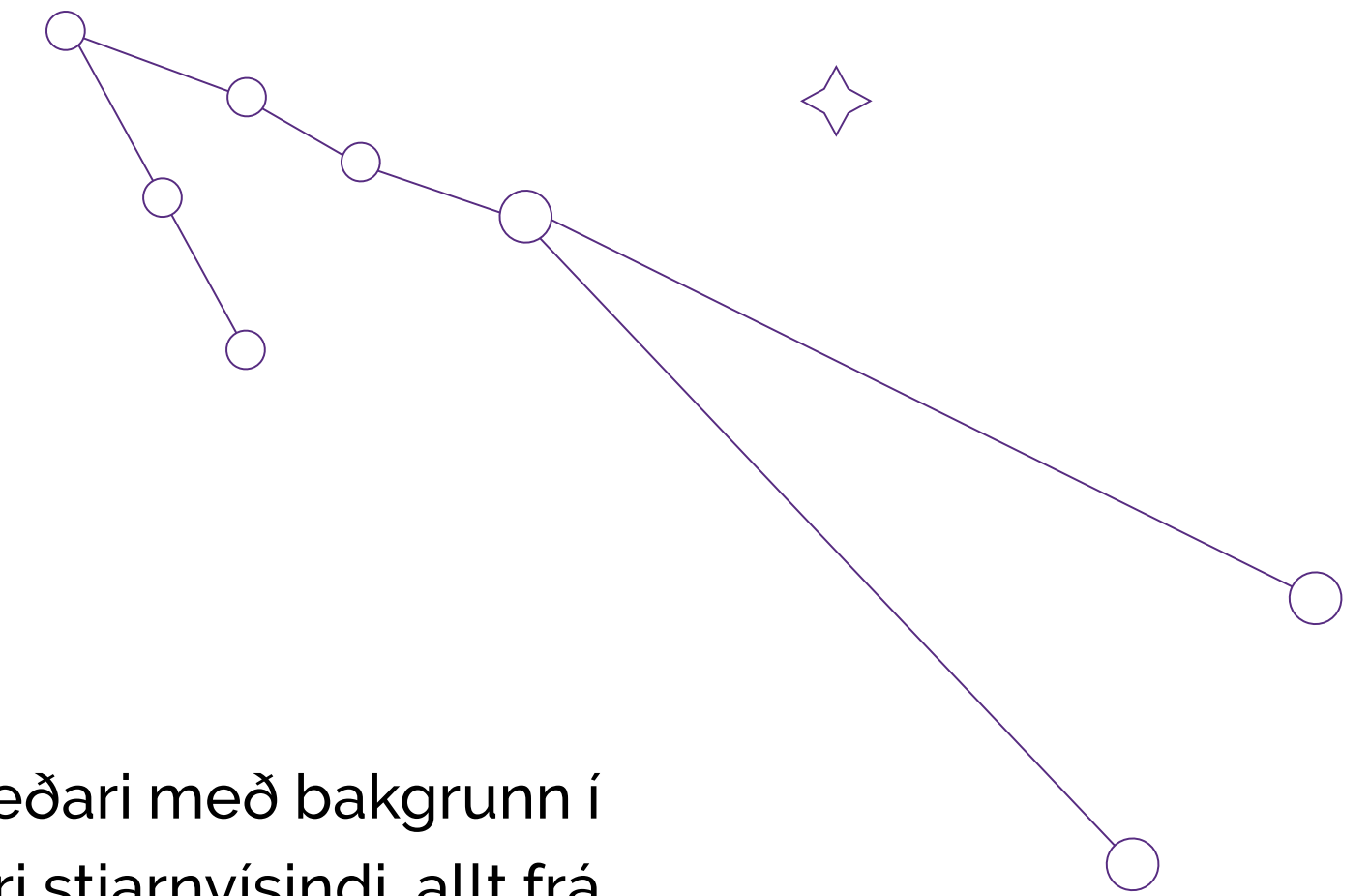
Hugmynd Holst að Plánetunum er talin hafa komið til vegna áhuga hans á stjörnuspeki. Hann hóf að semja verkið árið 1914. Fyrsti hlutinn var Mars en árið 1915 voru allir hlutar fullgerðir.

Hljómsveitarstjóri | Bjarni Frímann Bjarnason

Bjarni Frímann stundaði fiðlunám hjá Lilju Hjaltadóttur og Guðnýju Guðmundsdóttur og lauk prófi í víóluleik frá Listaháskóla Íslands. Árið 2009 bar hann sigur úr bítum í einleikarakeppni Listaháskóla Íslands og Sinfóníuhljómsveitar Íslands og lék í framhaldinu víólukonsert Bartóks með sveitinni á tónleikum. Hann lærði hljómsveitarstjórn við Hanns Eisler-tónlistarháskólann í Berlín. Hann hefur stjórnað flestum hljómsveitum á Íslandi við ýmis tækifæri og auk þess löngum lista erlendra hljómsveita. Þar má nefna Útvarpshljómsveitina í Berlín, Hallé-hljómsveitina í Manchester, Kammersveitirnar í Árósum og Bergen, Þrándheimssólistana, Fílharmóníusveitirnar í Los Angeles og Tbilisi og hljómsveit Colónóperuhússins í Buenos Aires. Bjarni hefur frumflutt hátt í tvö hundruð íslensk tónverk, bæði sem stjórnandi og einleikari. Hann hefur sjálfur samið tónlist fyrir leikhús og kvikmyndir bæði héraendis og erlendis. Bjarni Frímann hefur um árabil komið víða fram sem píanóleikari með söngvurum og sem kammertónlistarmaður, m.a. í Berlínarfilharmóníunni, Wigmore Hall og Konzerthaus í Vínarborg. Bjarni Frímann hefur gegnt embætti tónlistarstjóra Íslensku óperunnar frá 2017. Þá gegndi hann stöðu aðstoðarhljómsveitarstjóra Sinfóníuhljómsveitar Íslands frá 2018–2021. Árið 2017 stofnaði hann kammersveitina ELJU ásamt framvarðarsveit ungra hljóðfæraleikara og hefur stýrt henni síðan við góðan orðstír.

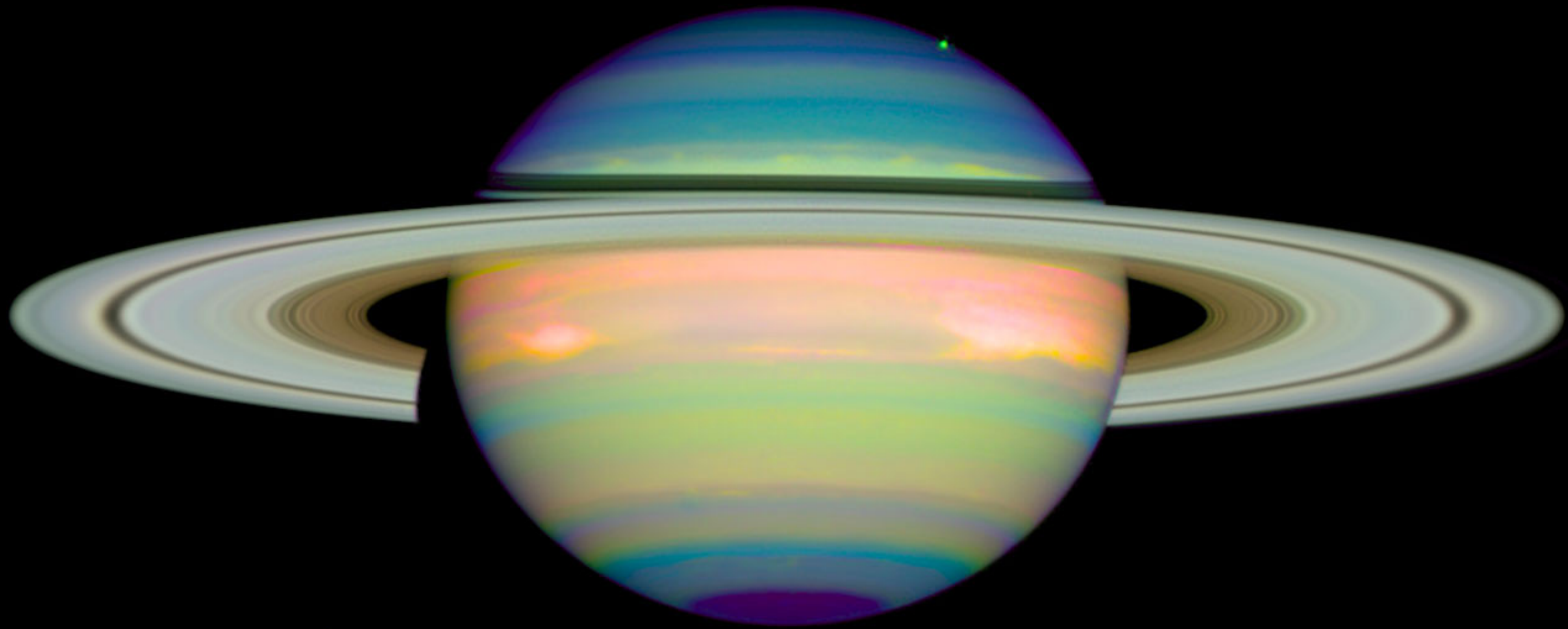
Sævar Helgi Bragason

Sævar Helgi Bragason, stundum kallaður Stjörnu-Sævar, er vísindamiðlari og alþýðufræðari með bakgrunn í jarðfræði og stjörnufræði. Hann hefur áralanga reynslu af því að kenna fólki á öllum aldri stjarnvísindi, allt frá leikskólabörnum og leiðsögufólki upp í framhaldsskólanemendur. Sævar er tíður gestur í útvarpi og sjónvarpi til að tala um vísindi almennt fyrir börn og fullorðna og hefur jafnframt verið umsjónarmaður sjónvarpsþátta um vísindi og umhverfis- og loftslagsmál. Hann er höfundur fjölda boka um vísindi fyrir börn og fullorðna og var nýjasta bók hans, Hamfarir, tilnefnd til íslensku bókmenntaverðlaunanna í flokki barnabóka.

Það sem Sævari finnst skemmtilegast er að horfa upp í stjörnubjartan himin og sýna öðrum undur alheimsins, hvort sem er með berum augum eða í gegnum stjörnusjónauka. Hann starfar dags daglega hjá Náttúrufræðistofu Kópavogs og sinnir ýmsu öðru í hjáverkum, svo sem segulmælingum í Segulmælingastöðinni í Leirvogi, fræðsluverkefnum fyrir Háskóla Íslands og dagskrárgerð, svo fátt eitt sé nefnt.

Sævar hefur hlotið fjölda verðlauna og viðurkenninga, til að mynda frá Rannís fyrir framúrskarandi vísindamiðlun og -fræðslu og íslenskuviðurkenningu frá Íslenskri málnefnd.

Sævar er fæddur 17. apríl árið 1984 í Reykjavík. Hann heillaðist ungur að árum af stjörnufræði og náttúrunni. Þegar hann sá Satúrnus í fyrsta sinn í gegnum sjónauka hófst ævilöng ástriða fyrir alheiminum og næturhimninum. Uppáhaldsplánetan hans er að sjálfsögðu Jörðin.

SINFÓNÍUHLJÓMSVEIT NORÐURLANDS

Sinfóníuhljómsveit Norðurlands er nútímaleg og verkefnamiðuð hljómsveit. Sveitin var stofnuð árið 1993 og hefur vaxið mikið undanfarin ár, sem hluti af rekstri Menningarfélags Akureyrar. Fyrir utan að hafa í hávegum flutning á klassískri tónlist hefur hljómsveitin á síðustu árum sérhæft sig í upptökum á kvikmyndatónlist og stuðlað að frumflutningi á nýrri íslenskri sinfónískri tónlist. Sinfóníuhljómsveit Norðurlands brýtur múra milli tónlistarstefna og leitast við að brúa bilið milli áheyrenda og flytjenda með samstarfi við listamenn úr öðrum geirum tónlistarlífsins. Frábær árangur hljómsveitarinnar ber vitnisburð um að starfsemi hennar hefur unnið sér sess á Akureyri hjá bæði áheyrendum og listamönnum sem öflug uppspretta afþreyingar, frumsköpunar og atvinnutækifæra.

1. fiðla

Greta Salóme Stefánsdóttir
Guðbjartur Hákonarson
Pétur Björnsson
Karl James Pestka
Sólrún Ylfa Ingimarsdóttir
Íris Dögg Gísladóttir
Chrissie Thelma Guðmundsdóttir
Gróa Margrét Valdimarsdóttir
Hlín Erlendsdóttir

2. fiðla

Margrét Þorsteinsdóttir
Kristján Matthíasson
Sigríður Bjarney Baldvinsdóttir
Vigdís Másdóttir
Tomasz Kolosowski
Sólrún Svava Kjartansdóttir
Marika Alavere
Júlíana Valborg Þórhallsdóttir
Katrín Róbertsdóttir
Lilja Gull Ólafsdóttir
Viktoría Sól Hjaltadóttir

Víola

Þórunn Ósk Marinósdóttir
Eyjólfur Bjarni Alfreðsson
Svava Bernharðsdóttir
Margrét Hjaltsted
Eydís Úlfarsdóttir
Helga Björg Kjartansdóttir

Selló

Steinunn Arnbjörg Stefánsdóttir
Hrafnhildur Marta Guðmundsdóttir
Ásdís Arnardóttir
Bryndís Björgvinsdóttir
Helga Ágústsdóttir

Bassi

Gunnlaugur Torfi Stefánsson
Þórir Jóhannsson
Jacek Karwan
Elías Dýrfjörð

Horn

Kjartan Ólafsson
Rakel Björt Helgason
Emil Friðfinnsson
Joe Ognibene

Flauta

Katrín Heymann
Una Björg Hjartardóttir
Petrea Óskarsdóttir

Klarinett

Ármann Helgason
Helga B Arnardóttir
Michael Weaver

Óbó

Matthías Birgir Nardeau
Össur Ingi Jónsson
Gillian Haworth

Fagott

Dagbjört Ingólfisdóttir
Emilía Rán Benediktsdóttir
Brjánn Ingason

Trompet

Vilhjálmur Sigurðarson
Jóhann Stefánsson
Sóley Björk Einarsdóttir

Básúna

Carlos Caro Aguilera
Oddur Björnsson
David Bobroff

Túba

Helgi Svavarsson

Pákur

Emil Þorri Emilsson

Slagverk

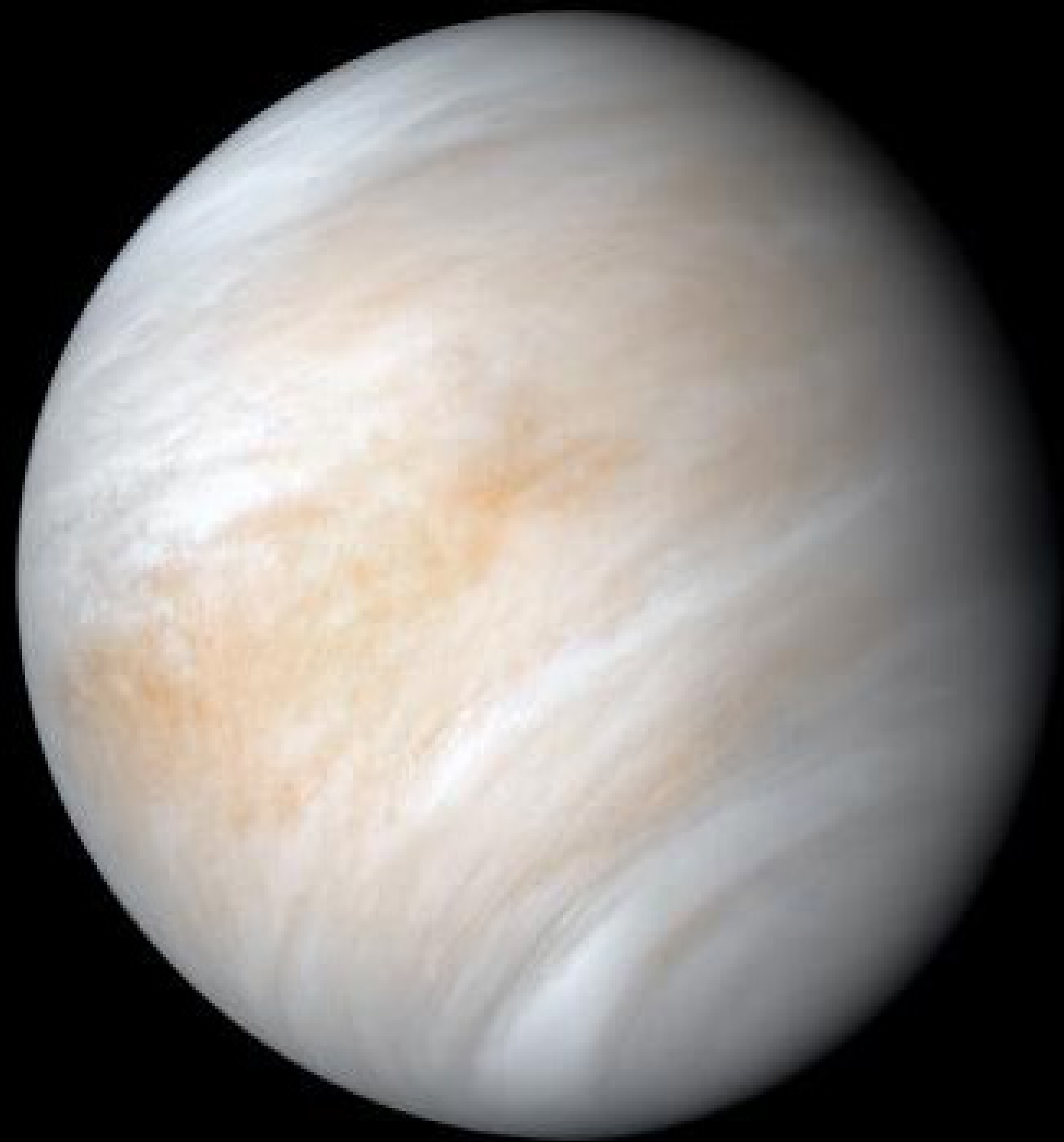
Þorvaldur Halldórsson
Hjörleifur Örn Jónsson
Kjartan Guðnason

Harpa

Sólveig Thoroddsen
Llywelyn Ifan Jones

Celesta

Alexander Edelstein

Stjórnin & Sinfonia Nord

HOF 28. MARS 2024